S. S. YERMOLENKO

O.O.Potebnia Institute of linguistics, National Academy of Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine

Email: signum70.1@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-1340-0444>

**PROPER NAMES AS A NATURAL CATEGORY:
PROVERBIAL PHRASES WITH CULTURAL NAMES
FROM THE PERSPECTIVE OF EPONYMY RESEARCH**

The paper discusses proverbial collocations with names (e.g., English *the sword of Damocles*) as a possible object of research on eponymy. The author differentiates these collocations from phrasal eponyms that are scientific and technical terms (e.g. *Achilles tendon*) or composite proper names (e.g., Ukrainian *бульвар Шевченка*), in that they are derived semantically from phrases initially found in cultural texts, essentially in the same way antonomastic eponyms are semantically derived from underlying proper names. In both cases a cultural name operates as a key constituent of inner form, expressing some general meaning conveyed by cultural texts in which such names originally appeared and with which they came to be associated. Employing modern approaches to categorization in logic, mathematics, cognitive psychology, and linguistics, he argues that proper names, too, should be considered a natural rather than strictly logical category. In his opinion, collocations with cultural names, along with some other classes of linguistic items, should be considered the periphery of the category of proper names that should be taken into account in eponymy research. With these collocations, as with antonomastic eponyms, an underlying proper name determines not only their generalized cultural sense, but also the way this sense is expressed by referring to the unique object or person operating as its symbol. The importance of including these collocations to the proper name category's periphery transcends the establishing of their systemic status, since cultural names in them, like those from which antonomastic eponyms are derived, are a major asset for socio- and linguistic-cultural studies, highlighting key concepts of a society's culture as well as their origins and evolution.

Keywords: cultural name, proverbial phrase, natural categorization, eponymy, underlying item, antonomasia, systemic periphery

The paper's aim. The subject matter of this paper is twofold. Its specific goal is elucidating those features of proverbial phrases with cultural names that, in my opinion, allow them to be classified with other eponymic items. A more general theoretic issue the present paper touches upon is the delineation of classes of linguistic entities to be considered in eponymy research, along with proper names *sensu stricto*, as underlying items within eponymic derivational pairs. In defining such classes, I will have recourse to some theories of categorization and approaches to classification found in the theory of onomastics and elsewhere in general and theoretical linguistics as well as other sciences. Specifically, I will discuss the feasibility of including into the scope of eponymy studies items deriving semantically from so-called proverbial phrases with proper names, as well as some problems arising here.

С. С. ЄРМОЛЕНКО

Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України
м. Київ, Україна

Електронна пошта: signum70.1@gmail.com

<https://orcid.org/orcid-search/search?searchQuery=0000-0003-1340-0444>

ВЛАСНІ ІМЕНА ЯК ПРИРОДНА КАТЕГОРІЯ: ПРОВЕРБАЛЬНІ КОЛОКАЦІЇ З КУЛЬТУРНИМИ ІМЕНАМИ В АСПЕКТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕПОНІМІЇ

У статті розглядаються крилаті вирази з іменами (наприклад, англ. *the sword of Damocles*) як об'єкт студій у царині вивчення епонімії. Ми відмежовуємо ці колокації від фразових епонімів, що є термінами (наприклад, *Achilles tendon* 'ахіллесове сухожилля') чи назвами (наприклад, укр. *бульвар Шевченка*), оскільки вони виникли шляхом семантичної деривації від прецедентних словосполучень, що фігурували в культурних текстах, подібно до епонімів, створених за моделлю антономазії. В обох випадках культурне ім'я є ключовим складником внутрішньої форми, передаючи узагальнене значення, наявне в текстах, у яких ці імена первинно виступали і з якими вони асоціюються. Використовуючи сучасні підходи до категоризації у лінгвістиці, математиці, логіці й когнітивній психології, розглядаємо власні імена як природну, а не строго логічну категорію. Колокації з культурними іменами ми відносимо до тих встановлених нами класів утворень, які з погляду дослідження епонімії можуть розглядатися як периферія категорії онімів. У відповідних крилатих виразах, як і в антономастичних епонімах, твірний онім не лише детермінує їхнє узагальнене культурне значення, але також визначає і те, як це значення мовно інтерпретується, поєднуючи в собі смислову абстрактність, з одного боку, і унікальність того персонажа чи об'єкта, що функціонує як символ цього абстрактного змісту, — з другого. Віднесення таких колокацій до периферії категорії власних назв не тільки уточнює їхній іманентно-системний статус, оскільки культурні імена у формі антономастичних лексем і в складі крилатих виразів становлять інтерес для лінгвокультурологічних і соціокультурних студій як свідчення про джерела виникнення, еволюцію і сучасний стан системи концептів культури відповідного суспільства.

Ключові слова: культурне ім'я, крилатий вираз, природна категоризація, епонімія, твірна одиниця, антономазія, системна периферія.

Дата надходження до редакції — 12.12.2021

Дата затвердження редакцією — 21.12.2021